EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 25.11.2025
COM(2025) 957 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o ekonomski politiki euroobmočja

{SWD(2025) 957 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o ekonomski politiki euroobmočja

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 136 v povezavi s členom 121(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97[1] in zlasti člena 3(3)(a) Uredbe;

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja je sestavni del letnega cikla makroekonomskega usklajevanja. Državam članicam euroobmočja zagotavlja smernice, prilagojene posebnim izzivom, s katerimi se sooča ekonomska in monetarna unija.

(2) Priporočilo je orodje za pomoč pri opredelitvi političnega programa Euroskupine in spodbujanje političnih razprav o vprašanjih skupnega interesa, kar prispeva k spodbujanju skladnosti in zbliževanja politik Unije in nacionalnih politik. Z zagotavljanjem skupnega razumevanja glavnih prednostnih nalog politike prispeva k učinkovitejšemu usklajevanju politik, krepi odpornost in zmogljivost euroobmočja za odzivanje na zunanje pretrese, hkrati pa izkorišča priložnosti za trajnostno in vključujočo rast, varuje stabilnost ter pomaga pri prehodu na razogljičeno in digitalno gospodarstvo.

(3) Euroobmočje se sooča z bolj negotovim svetovnim okoljem kot kadar koli v zadnjem desetletju. Geopolitične napetosti, zlasti sedanja vojna agresija Rusije proti Ukrajini, ki vpliva na vzhodne obmejne regije EU, in pojav bolj razdrobljenega in večpolarnega svetovnega reda preoblikujejo trgovinske in finančne vzorce. Enostranski pristopi glavnih partnerjev, zlasti na področju trgovine, povzročajo negotove trge in sprožajo vprašanja o zanesljivosti dolgoletnih mednarodnih okvirov. Po eni strani ta gibanja

[1] UL L 1263, 30.4.2024, str. 1.
[2] UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

pomenijo zunanje pretrese, ki motijo svetovne dobavne verige ter povzročajo nestanovitnost trgovine, kapitalskih tokov in energetskih trgov. Po drugi strani pa poudarjajo pomen gospodarske varnosti in strateške avtonomije kot sestavnih delov gospodarske odpornosti ter nujnost naložb v kritične zmogljivosti in krožnost. Glede na navedeno kompas za konkurenčnost[3], ki je strateška pobuda Evropske komisije, zagotavlja dragocen okvir za oceno izzivov in priložnosti. Z opredelitvijo treh prednostnih področij, tj. zapolnitev inovacijske vrzeli, razogljičenje gospodarstva in zmanjšanje strateških odvisnosti, kaže, na katerih področjih si morata Unija in euroobmočje prizadevati za zagotovitev blaginje v hitro spreminjajočem se svetu. Da bi izkoristili nove priložnosti, so bistvenega pomena v prihodnost usmerjene politike, tesnejše usklajevanje med državami članicami in ponovna osredotočenost na inovacije. Z odpravljanjem strukturnih ranljivosti in poglabljanjem enotnega trga ob hkratni krepitvi varnosti in avtonomije lahko Unija in euroobmočje zunanje pritiske spremenita v gonila dolgoročne odpornosti in globalnega vpliva.

(4) Gospodarstvo euroobmočja je še naprej odporno. Gospodarska rast je v prvih devetih mesecih leta presegla pričakovanja. Ta uspešnost, ki je bila boljša od pričakovane, je bila sprva posledica povečanja izvoza pred pričakovanim zvišanjem tarif, vendar so bile tudi naložbe v opremo in neopredmetena sredstva večje od pričakovanih. Euroobmočje bo kot eno najbolj odprtih velikih gospodarstev na svetu občutilo pritisk vse večjih omejitev in napetosti v svetovni trgovini. Zato je in bo po pričakovanjih ostalo glavno gonilo rasti domače povpraševanje, ki temelji na trdnem trgu dela, izboljšanju realnih dohodkov in na splošno ugodnih pogojih financiranja. V letu 2026 bosta gospodarsko aktivnost verjetno še naprej omejevala počasnejše zunanje povpraševanje zaradi trgovinskih omejitev in vztrajna svetovna negotovost. Na splošno naj bi realni BDP v euroobmočju zrasel za 1,2 % v letu 2025 in za 1,2 % v letu 2026. Obeti za rast so še vedno zelo negotovi, pri čemer prevladujejo negativna tveganja.

(5) Inflacija v euroobmočju se še naprej umirja. Od pomladi 2025 je inflacija nihala okrog ravni, ki je na splošno skladna s stabilnostjo cen. Skupna inflacija po HICP je oktobra 2025 znašala 2,1 %, osnovna inflacija (brez hrane in energije) pa je še vedno višja in znaša 2,4 %. Osnovni pritiski na cene bodo po pričakovanjih ostali omejeni zaradi nedavne rasti vrednosti eura, zaostrovanja uvozne konkurence in umirjanja rasti plač. Medtem ko se je inflacija v euroobmočju nedavno približala opredelitvi stabilnosti cen, ki jo uporablja Evropska centralna banka (ECB), je inflacija v nekaterih državah članicah še vedno visoka. V zvezi s tem je ECB ustavila cikel sproščanja, ki ga je začela junija 2024. Med junijem 2024 in 2025 se je obrestna mera mejnega depozita znižala za skupno 200 bazičnih točk, s čimer se je znižala na 2 %. Zato so obrestne mere v euroobmočju trenutno blizu večine ocen naravne obrestne mere. V prihodnjem obdobju naj bi po napovedih Komisije skupna inflacija v letu 2025 znašala 2,1 %, v letu 2026 pa 1,9 %. Tveganja za inflacijske obete so na splošno uravnotežena, pri čemer je večina meril dolgoročnejših inflacijskih pričakovanj še naprej okoli 2 %, kar podpira stabilizacijo inflacije okrog ciljne vrednosti. To kaže, da je bila politika ECB verodostojna, saj je utrdila pričakovanja in inflacijo usmerila nazaj v cenovno stabilnost.

(6) V zadnjih letih se je fiskalni položaj euroobmočja kot celote znatno izboljšal: med letoma 2020 in 2024 se je povprečni primanjkljaj zmanjšal s 7,0 % BDP na 3,1 %

[3] COM(2025) 30 final.

BDP, medtem ko se je delež javnega dolga v BDP zmanjšal za 10,1 odstotne točke in leta 2024 dosegel 88,1 % BDP. Kar zadeva prihodnje obdobje, fiskalni obeti kažejo na zmerno poslabšanje, saj naj bi se primanjkljaj v letu 2025 povečal na 3,2 % BDP, v letu 2026 pa na 3,3 % BDP, in sicer zaradi vse večjih odhodkov za obrambo ter nadaljnje rasti odhodkov za obresti in nekaterih izpadov prihodkov. Delež dolga naj bi se povečal na 88,8 % BDP v letu 2025 in 89,8 % BDP v letu 2026, kar odraža manj ugodno razliko med obrestnimi merami in rastjo ter vztrajne primarne primanjkljaje. Fiskalna naravnanost naj bi v obdobju, ki ga zajema napoved, tako v EU kot v euroobmočju ostala pretežno nevtralna, čeprav se med državami članicami precej razlikuje. Na fiskalno naravnanost vplivajo fiskalne poti, ki jih je priporočil Svet v skladu z okvirom ekonomskega upravljanja Unije, prožnost, ki jo omogoča nacionalna odstopna klavzula za olajšanje prehoda na večje odhodke za obrambo, ter učinek mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU.

(7) Preoblikovanje evropskega varnostnega okolja spodbuja prehod na znatno večje odhodke za obrambo po vsej Uniji. Članice Nata so se zavezale novemu cilju 5 % BDP za odhodke, povezane z obrambo in varnostjo. Svet je ta prizadevanja podprl z aktivacijo nacionalnih odstopnih klavzul v okviru fiskalnega okvira EU za 12 držav članic euroobmočja. Komisija in visoka predstavnica sta objavili belo knjigo o prihodnosti evropske obrambe – Pripravljenost 2030[4], skupaj z načrtom ReArm Europe, ki državam članicam zagotavlja finančne vzvode za krepitev obrambnih zmogljivosti in infrastrukture, vključno z instrumentom za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) [5], prek katerega bo proračun EU državam članicam zagotovil do 150 milijard EUR posojil za podporo naložbam v obrambo. Ta novi instrument je naletel na veliko povpraševanje držav članic, ki so izrazile zanimanje za sodelovanje in zaprosile za podporo, ki presega razpoložljivi proračun. Odhodki za obrambo so med državami še vedno neenakomerni in včasih močno skoncentrirani v stroških osebja. Na strani povpraševanja odvisnost od sistemov, ki jih dobavljajo ZDA, in dolgi razvojni cikli omejujejo učinkovitost in zmožnost hitrega povečanja proizvodnje. Za povečanje evropske proizvodnje, sodelovanja med državami članicami in deleža vojaškega blaga, ki je zasnovano in proizvedeno v Evropi, bo treba odpraviti obstoječe omejitve in nadalje povezati obrambni trg. To lahko zagotovi kratko- do srednjeročno makroekonomsko spodbudo, pod pogojem, da javna naročila izkoristijo evropske industrijske zmogljivosti, njen velik potencial za inovacije pa ustvarja priložnost za dolgoročne učinke prelivanja produktivnosti.

(8) Fiskalni položaj v euroobmočju je še vedno pod pritiskom, pri čemer so javnofinančni primanjkljaji in ravni dolga v več državah članicah še vedno nad deleži pred pandemijo in naj se v prihodnjih letih ne bi zmanjšali. Spoštovanje fiskalnih poti, ki jih je priporočil Svet za ohranitev vzdržnosti dolga, bo moralo spremljati omogočanje pritiskov na porabo, ki izhajajo iz potrebe po izboljšanju obrambnih zmogljivosti, krepitvi konkurenčnosti in povečanju naložb v strateške prednostne naloge, tudi v kritične zmogljivosti in infrastrukturo, ter proračunskih stroškov, povezanih z vse pogostejšimi dogodki, povezanimi z degradacijo podnebnih sprememb in okolja, katerih izgube so zasebno zavarovane le v omejenem obsegu. Te znatne in konkurenčne potrebe po porabi bodo zahtevale postopno ponovno določitev prednostnih nalog javne porabe, sprejetje ukrepov za omejitev naraščanja stroškov

[4] Bela knjiga o prihodnosti evropske obrambe – Pripravljenost 2030.
[5] COM(2025) 122 final.

zaradi staranja prebivalstva, izboljšanje kakovosti programov porabe in preučitev možnosti za mobilizacijo dodatnih prihodkov. Zmanjšanje davčnih vrzeli z izboljšanjem izpolnjevanja davčnih obveznosti, vključno z digitalizacijo, bojem proti izogibanju davkom in davčnim utajam ter bojem proti agresivnemu davčnemu načrtovanju, ostaja pomembno za zagotovitev pravičnih in učinkovitih davčnih sistemov. Razširitev davčne osnove in preusmeritev na davke, ki manj škodujejo rasti, ter povečanje spodbud za delo in uskladitev davčnih strategij s širšimi cilji politike bi podprli zdrave javne finance in trajnostno rast. Poraba bi lahko postala veliko učinkovitejša in usmerjena v prednostne naloge politike s temeljito uporabo pregledov porabe, analize stroškov in koristi ter orodij za pripravo proračuna na podlagi uspešnosti. Zlasti večja uporaba zasebnega zavarovanja izgub, povezanih s podnebjem, bi lahko zagotovila dodaten fiskalni manevrski prostor. Leta 2025 so bila v pravilih o vmesnem pregledu kohezijske politike EU kot strateške prednostne naloge EU izpostavljena tudi številna področja (obramba in varnost, konkurenčnost in razogljičenje, energetski prehod, cenovno dostopna stanovanja, ukrepi v zvezi z vodo in izzivi, s katerimi se soočajo vzhodne obmejne regije). Reprogramiranje operativnih programov in mobilizacija razpoložljivih sredstev bi omogočila dodatne naložbe na teh področjih. Izboljšanje učinkovitosti javnih naložb s preudarnim srednje- in dolgoročnim načrtovanjem, učinkovitim usklajevanjem med področji politike in ravnmi upravljanja, strogim ocenjevanjem projektov in sinergijami z zasebnim financiranjem bi prispevalo k večji produktivnosti in fiskalni vzdržnosti.

(9) Trg dela v euroobmočju ostaja trden kljub pomanjkanju delovne sile, ki se sicer zmanjšuje, vendar je še vedno precejšnje. Brezposelnost je na rekordno nizki ravni in je sredi leta 2025 znašala 5,9 %. Rast zaposlovanja se je upočasnila, še naprej pa jo podpirata vse večja udeležba na trgu dela in priseljevanje. V več državah članicah neto migracije od leta 2021 največ prispevajo k rasti zaposlovanja. Upravljane zakonite migracije so pripomogle k zmanjšanju pomanjkanja delovne sile v določenih panogah in ublažile demografske ovire. Hkrati so med skupinami prebivalstva še vedno velike razlike. Obeti za leto 2026 kažejo na nadaljnje umirjanje rasti zaposlovanja in nadaljnjo nizko brezposelnost, vendar z vztrajnimi razlikami med državami članicami in regijami. Večje trgovinske omejitve in dolgotrajna negotovost bi lahko negativno vplivale na rast in s tem na zaposlovanje, in sicer zaradi višjih izvoznih tarif in večje svetovne negotovosti. Nominalna rast plač se po obdobju hitre rasti umirja. Medletna rast sredstev za zaposlene v euroobmočju je v prvi polovici leta 2025 znašala 3,9 %, kar je manj kot leta 2024, ko je v povprečju znašala 4,5 %. Zaradi padajoče inflacije so se realne plače v prvi polovici leta 2025 zvišale za 1,7 %, do sredine leta 2025 pa se je kupna moč plač v euroobmočju kot celoti vrnila na ravni iz leta 2019. V prihodnjem obdobju naj bi se izpogajana rast plač še naprej postopno umirjala.

(10) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti skupaj z demografskimi pritiski še naprej predstavlja pomembne izzive za številne evropske sektorje in gospodarstvo kot celoto. Na dinamiko trga dela vpliva tudi sedanji prehod na digitalno (v skladu s programom politike digitalnega desetletja[6]) in razogljičeno gospodarstvo, ki sicer ustvarja nove priložnosti, vendar zaradi tega nekatera delovna mesta in spretnosti postajajo nepotrebni. Da bi delavce pripravili na ta premik, so potrebna trajna prizadevanja za

[6] Program politike digitalnega desetletja zagotavlja skupen, pravno zavezujoč okvir upravljanja za usmerjanje digitalne preobrazbe EU do leta 2030. V njem so opredeljeni skupni cilji EU, ki so priznani kot bistveni dejavnik, ki omogoča konkurenčnost, odpornost in tehnološko suverenost Evrope.

izpopolnjevanje in preusposabljanje, podprta s tesnejšim usklajevanjem med politikami trga dela, zagotavljanjem izobraževanja in usposabljanja ter spretnostmi, po katerih se povprašuje. Poleg tega izboljšanje pridobivanja temeljnih spretnosti od zgodnjega otroštva pomaga postaviti temelje za razvoj spretnosti. Odprava velikih regionalnih razlik v spretnostih in človeškem kapitalu bo koristila delavcem ter okrepila enotni trg. Večja osredotočenost na izobraževanje in usposabljanje na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, tj. področjih, na katerih primanjkuje delovne sile, je prav tako bistvena za ohranjanje konkurenčnosti, pripravljenosti in vodilnega položaja na področju tehnologije. Krepitev spodbud za delo s prenosom davčnega bremena z dela, vključno s ciljno usmerjenimi reformami davčnih sistemov in sistemov socialnih prejemkov, ter izboljšanje delovnih pogojev v nekaterih sektorjih bi podprla udeležbo in zaposlovanje. Olajšanje vključevanja premalo zastopanih skupin (vključno z ženskami, mlajšimi in starejšimi delavci, Romi in invalidi), ki so odvisne od razmer v posameznih državah, bi dodatno okrepilo ponudbo delovne sile in vključenost. Udeležba mladih in njihov uspeh v delovni sili sta ključnega pomena za trajno blaginjo Unije. Hkrati sta zmanjšanje revščine in podpora ranljivim gospodinjstvom z ustreznimi in vzdržnimi sistemi socialne zaščite in vključevanja, vključno z izboljšanjem dostopa do storitev oskrbe ter izboljšanjem cenovno ugodnih in dostopnih stanovanj, ključna za socialno kohezijo. Ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in prehodi ter zagotavljanje učinkovitega vključevanja socialnih partnerjev v oblikovanje politik in krepitev socialnega dialoga so še naprej bistveni za ohranjanje konkurenčnosti in odpornosti euroobmočja na strukturne spremembe. K tem prizadevanjem bodo pripomogle pobude v okviru unije spretnosti[7], tj. načrta za kakovostna delovna mesta. [8]

(11) Odprava strukturnih pomanjkljivosti je ključna za sprostitev močnejše in bolj trajnostne gospodarske rasti v Uniji in euroobmočju. Potencial rasti EU ovira povečanje produktivnosti, ki je v veliki meri omejeno na srednjetehnološko proizvodnjo in nizkokvalificirane storitve, medtem ko so se v ZDA bolj razvili visokokvalificirani, inovativni sektorji, kot so storitve IT. Za krepitev evropske zmogljivosti za inovacije in konkurenčnost na svetovni ravni je treba mobilizirati razpoložljiva sredstva v vseh regijah EU ter svojo močno raziskovalno bazo pretvoriti v tržne tehnologije in proizvode. To zahteva večje naložbe v raziskave in razvoj ter znanje, močnejše povezave med raziskavami in industrijo, globlje inovacijske ekosisteme in zagotavljanje rasti dobro razvite industrije krožnega gospodarstva. V ta namen je enotni patentni sistem ključni instrument za krepitev inovacij. Hkrati InvestEU[9] mobilizira velik obseg javnih in zasebnih naložb, tudi v razvoj in uvajanje inovacij, platforma za strateške tehnologije za Evropo (STEP)[10] pa je pomembno sredstvo za usmerjanje sredstev v strateške tehnologije. Kljub nedavnim izboljšavam je ekosistem tveganega kapitala EU še vedno razdrobljen in podkapitaliziran, zlasti kar zadeva naložbe v podjetja v razširitveni fazi. Razširitev zasebnega dolgoročnega tveganega kapitala, vključno z napredkom v smeri unije prihrankov in naložb ter trajno podporo prek javnih politik, je prav tako pomembna za povečanje inovacij ter podporo raziskavam in razvoju na evropski ravni. Rast in konkurenčnost Evrope ovirajo tudi strukturno višji stroški energije. Cilj akcijskega načrta za cenovno dostopno energijo je

[7] COM(2025) 90 final.
[8] COM(2025) 959 final.
[9] UL L 107, 26.3.2021, str. 30.
[10] UL L, 2024/795, 29.2.2024.

znižati cene energije in dodatno zmanjšati odvisnost od fosilnih goriv. Za to so bistvenega pomena dokončanje energetske unije, elektrifikacija, energijska učinkovitost, pospešeno uvajanje energije iz obnovljivih virov in čiste energije, izboljšanje zmogljivosti omrežja, vključno s čezmejnimi povezavami in učinkovito uporabo obstoječih, infrastruktura pametnih omrežij in večja prožnost energetskega sistema.

(12) Dobro delujoči trgi blaga, dela in finančni trgi so bistveni za naložbe, odpornost in produktivnost. Za mobilizacijo sredstev za sektorje z visokim potencialom rasti produktivnosti je treba odpraviti ozka grla za prerazporeditev kapitala in delovne sile, tudi za olajšanje zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi. Enotni trg kljub svojemu velikemu prispevku k blaginji in konvergenci Evrope zaradi notranjih ovir, regulativnih razlik, zapletenih postopkov in vrzeli pri prenosu še vedno ni dokončan, zlasti na področju digitalnih in energetskih storitev. Komisija je maja 2025 začela izvajati novo strategijo za enotni trg[11], ki bo okrepljena s prihodnjim načrtom za enotni trg do leta 2028, da bi se zmanjšale ovire in preprečile nove ter da bi se enotni trg uskladil s strateškimi cilji Evrope. Poleg enotnega trga bi lahko spodbujanje ugodnega poslovnega okolja s poudarkom na poenostavitvi, zmanjšanju upravnih bremen in krepitvi upravljanja politik produktivnosti z močnejšimi nacionalnimi odbori za produktivnost pripomoglo k povečanju produktivnosti v državah članicah. Poleg tega bi lahko glede na geoekonomsko razdrobljenost spodbujanje močnih trgovinskih in finančnih odnosov s podobno mislečimi partnerji spodbudilo tudi trajnostno rast in naložbe. Strukturne reforme, tudi kadar so podprte s skladi Unije, kot so mehanizem za okrevanje in odpornost ter drugi skladi EU, prispevajo k povečanju konkurenčnosti držav članic z odpravo ovir za naložbe, izboljšanjem poslovnega okolja in krepitvijo gospodarske stabilnosti.

(13) EU ustvarja ogromne prihranke za financiranje naložb in svojih strateških prednostnih nalog. Euroobmočje je neto dobavitelj kapitala preostalemu svetu, kar je posledica vztrajnega znatnega presežka na tekočem računu, medtem ko so domače potrebe po naložbah, vključno z raziskavami in razvojem, čisto energijo, prilagajanjem podnebnim spremembam in digitalno infrastrukturo, obrambo in vesoljem, še vedno precejšnje. Cilj unije prihrankov in naložb[12] je izboljšati pretok domačih prihrankov v domače naložbe v skladu s cilji poglobljenega in dobro delujočega enotnega trga. Njen cilj je tudi državljanom zagotoviti več priložnosti za ustvarjanje bogastva z vlaganjem v kapitalske trge in s tem mobilizacijo prihrankov. To pomeni krepitev udeležbe malih vlagateljev in finančne pismenosti, mobilizacijo velikega nabora sredstev institucionalnih vlagateljev v Evropi ter razširitev možnosti financiranja zunaj bančnega sektorja za vsa podjetja, tudi za podporo zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi. Njen cilj je tudi odpraviti razdrobljenost kapitalskih trgov in omogočiti čezmejne ekonomije obsega z učinkovitejšim in bolj usklajenim nadzorom na enotnem trgu. Ta agenda temelji na trajnem napredku v zvezi z unijo kapitalskih trgov in bančno unijo. S poglabljanjem kapitalskih trgov bi lahko mali in institucionalni vlagatelji, vključno s poklicnimi in osebnimi pokojninskimi načrti, pridobili dostop do bolj raznolikih naložbenih priložnosti za ustvarjanje bogastva državljanov ter usmerjanje sredstev v evropska podjetja in infrastrukturo. Hkrati bi dokončanje bančne unije zagotovilo bolj povezano, stabilno in učinkovito finančno

[11] COM(2025) 500 final.
[12] COM(2025) 124 final.

posredništvo v državah članicah, zmanjšalo razdrobljenost in okrepilo odpornost finančnega sistema. Skupaj bi te reforme euroobmočju in Uniji kot celoti omogočile, da svoje ogromne prihranke usmerita v domače delovanje, s čimer bi te prihranke preoblikovali v gonilo konkurenčnosti, inovacij in varnosti.

(14) Euro ima pomembno vlogo kot regionalna valuta, ki se pogosto uporablja za izdajanje računov v sosednjih gospodarstvih, in kot rezervna valuta, s čimer služi kot makroekonomsko sidro za stabilnost širše evropske regije. Pogosto ga uporabljajo tudi evropski izvozniki in uvozniki v svojih transakcijah s preostalim svetom. Hkrati se mednarodni monetarni in finančni sistem korenito spreminja, zaznamujejo pa ga geopolitični pretresi, vse večja večpolarnost in hitre tehnološke inovacije. Uporaba gospodarske in finančne soodvisnosti kot orožja in grožnje z njo so izpostavile ranljivosti v finančni strateški avtonomiji Unije in euroobmočja. Širša mednarodna uporaba eura bi podprla strateško avtonomijo EU, znižala stroške financiranja in zmanjšala izpostavljenost podjetij menjalnim tečajem, hkrati pa bi pomenila nove odgovornosti za ohranjanje makrofinančne stabilnosti. V zvezi s tem bi razvoj digitalnega eura skupaj s prizadevanji za izboljšanje interoperabilnosti domačih in regionalnih rešitev za zasebna plačila prispeval h krepitvi monetarne suverenosti Evrope, s čimer bi se zmanjšala odvisnost od neevropskih finančnih infrastruktur ter okrepila odpornost evropskega finančnega in plačilnega sistema.

(15) Finančni sektor je ostal odporen. Rezultati stresnega testa po vsej EU, ki ga je leta 2025 izvedel Evropski bančni organ, so potrdili, da evropske banke ostajajo trdne tudi v primeru hipotetičnega resnega upada gospodarske aktivnosti. Vendar so tveganja za finančno stabilnost povečana, ranljivosti pa so še naprej prisotne. Bančni sektor v euroobmočju je bil v prvi polovici leta 2025 še naprej zelo uspešen, k čemur so prispevali trden kapitalski in likvidnostni položaj ter vzdržna dobičkonosnost, čeprav so se svetovne in domače razmere poslabšale, obrestne mere pa znižale. Vrednotenja bank so se od sredine leta 2024 znatno povečala, kakovost sredstev pa se je do zdaj ohranila, pri čemer so deleži nedonosnih posojil na splošno stabilni. Hkrati je mednarodno okolje postalo bolj nestabilno. Negotovost svetovne politike in nestanovitni svetovni finančni pogoji povečujejo tveganje popravkov cen premoženja ter ponovnih pritiskov na likvidnost in trge državnih dolžniških instrumentov. Banke in nebančni finančni posredniki so močno izpostavljeni sektorjem, ki so občutljivi za trgovino, kot sta jeklarstvo in proizvodnja avtomobilov. Likvidnostne vrzeli in visok finančni vzvod v ključnih sektorjih nebančnih finančnih posrednikov so pomembni viri ranljivosti. Vse večja medsebojna povezanost bank in nebančnih finančnih posrednikov ter pomembne povezave z drugimi nebančnimi finančnimi posredniki in trgi zunaj EU povečujejo zapletenost in izpostavljenosti, ki trenutno niso dovolj vidne in spremljane. Tveganja v sektorju poslovnih nepremičnin so še vedno prisotna, zato jih je treba pozorno spremljati. Pozornost je treba nameniti tudi gibanjem na stanovanjskem trgu, saj so povezana z bančnimi posojili in zasebno zadolženostjo ter z naložbami in gospodarsko dejavnostjo na splošno. Ob povečanih geopolitičnih napetostih kibernetska tveganja še naprej postajajo vse pomembnejša kot ključne operativne ranljivosti, tudi za banke. Obstajajo tudi tveganja za finančni sektor, ki izhajajo iz izpostavljenosti, povezanih s podnebjem in okoljem. Glede na navedeno bodo za zaščito finančne stabilnosti potrebni stalna pozornost, v prihodnost usmerjen nadzor in okrepljena odpornost v vseh segmentih finančnega sistema, tudi z ustreznimi varnostnimi mrežami –

PRIPOROČA, da države članice euroobmočja v obdobju 2026–2027 vsaka posebej in skupaj v okviru Euroskupine ukrepajo, tako da:

(1) za zaščito vzdržnosti javnih financ upoštevajo priporočene poti gibanja očiščenih odhodkov, po potrebi vključno z začasno prožnostjo, odobreno z nacionalno odstopno klavzulo za odhodke za obrambo. To naj bi zagotovilo ustrezno diferencirano fiskalno politiko in privedlo do splošne nevtralne fiskalne naravnanosti v letu 2026;

(2) ob upoštevanju priporočenih poti gibanja očiščenih odhodkov izvajajo srednjeročne fiskalne strategije, ki omogočajo potrebno porabo, povezano z obrambnimi zmogljivostmi, ter krepijo konkurenčnost in naložbe v strateške prednostne naloge; ponovno določijo prednostne naloge nacionalnih proračunov in sprejmejo ukrepe za izboljšanje uspešnosti, učinkovitosti, kakovosti in sestave javnih prihodkov in odhodkov, vključno s spodbujanjem večjega zasebnega zavarovanja izgub zaradi dogodkov, povezanimi s podnebjem;

(3) odpravijo ozka grla v obrambni industriji za zagotovitev, da se v skladu z načrtom za obrambno pripravljenost do leta 2030 dodatni javni odhodki privedejo do pravočasnih in učinkovitih obrambnih zmogljivosti; spodbujajo vseevropski trg za obrambno opremo; spodbujajo skupno javno naročanje, ki prispeva k izboljšanju učinkovitosti in interoperabilnosti ter zmanjšuje razdrobljenost;

(4) dokončajo izvajanje načrtov za okrevanje in odpornost do 31. avgusta 2026 ter podprejo financiranje naložb v naslednjih letih z usklajevanjem nacionalnega financiranja in financiranja EU; zagotovijo črpanje razpoložljivih sredstev EU in izkoristijo priložnosti, ki jih prinaša vmesni pregled kohezijske politike;

(5) spodbujajo izpopolnjevanje in preusposabljanje delovne sile, da bi povečali produktivnost in inovacijsko zmogljivost ter podprli strateške sektorje; okrepijo politike izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje rezultatov izobraževanja s posebnim poudarkom na temeljnih in digitalnih spretnostih ter zagotovijo boljše ujemanje med povpraševanjem po profilih spretnosti in njihovo ponudbo; obravnavajo neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih ter velike regionalne razlike v spretnostih in človeškem kapitalu; spodbujajo kakovost delovnih mest in nadaljnje povečanje udeležbe na trgu dela, tudi za premalo zastopane skupine na trgu dela; sprejmejo ukrepe za olajšanje čezmejne mobilnosti na enotnem trgu in v okviru upravljanih zakonitih migracij državljanov tretjih držav v deficitarnih poklicih; okrepijo spodbude za delo s preusmeritvijo davčnega bremena z dela, vključno s ciljno usmerjenimi reformami davčnih sistemov in sistemov socialnih prejemkov; sprejmejo ukrepe za boj proti revščini in njeno zmanjšanje z zaščito in krepitvijo ustreznih in vzdržnih sistemov socialne zaščite in vključevanja ter dostopa do cenovno dostopnih, trajnostnih in kakovostnih stanovanj; zagotovijo učinkovito vključevanje socialnih partnerjev v oblikovanje politik in okrepijo socialni dialog; zagotovijo učinkovito vključevanje socialnih partnerjev v oblikovanje politik in okrepijo socialni dialog;

(6) v skladu z nacionalnimi praksami in ob spoštovanju vloge socialnih partnerjev in socialnega dialoga[13] okrepijo pogoje, ki podpirajo vzdržno rast plač, zlasti za osebe z

[13] Komisija in Svet sta pri pripravi jesenskega svežnja 2026 prejela prispevke ETUC in združenj delodajalcev. Glej: https://commission.europa.eu/publications/2026-european-semester-autumn-package_en.

nizkimi in srednjimi dohodki, v skladu z razvojem produktivnosti ter ob ustreznem upoštevanju tveganj inflacije in razlik v konkurenčnosti v euroobmočju;

(7) dajejo prednost javnim naložbam in spodbujajo zasebne naložbe v podporo raziskavam in inovacijam, razogljičenju industrije, čisti energiji in digitalnemu prehodu, gospodarski varnosti ter zmanjšanju strateških odvisnosti v vrednostnih verigah; spodbujajo dodeljevanje sredstev sektorjem in tehnologijam z visokim potencialom rasti ter krepijo inovacijske ekosisteme, tudi s krepitvijo povezav med različnimi akterji, kot so podjetja, univerze ali raziskovalne ustanove, in razvojem vloge tveganega kapitala pri financiranju zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi ter pospešitvijo uvajanja digitalnih in čistih tehnologij;

(8) odpravijo notranje ovire in regulativne razlike na nacionalni ravni ter preostale pomanjkljivosti pri prenosu in skladnosti, da bi poglobili enotni trg ter povečali učinkovitost in sposobnost podjetij za širitev;

(9) spodbujajo poenostavitve predpisov z opredelitvijo in zmanjšanjem nepotrebnih bremen ter zagotavljanjem sprejetja preglednih in ciljno usmerjenih predpisov, vključno z učinkovito uporabo javnih posvetovanj in posvetovanj z deležniki v zakonodajnem postopku ter naknadnih ocen zakonodaje;

(10) razvijajo evropsko unijo prihrankov in naložb v skladu s sporočilom Komisije iz marca 2025[14], ki spodbuja konkurenčen in dobro delujoč kapitalski trg ter bančni sektor za mobilizacijo evropskih prihrankov za dolgoročne naložbe, zlasti v sektorjih evropskega gospodarstva z visokim potencialom rasti ali strateškim pomenom; odpravijo razdrobljenost kapitalskih trgov in ovire za čezmejno zagotavljanje in potrošnjo finančnih storitev ter razlike v nacionalnih nadzornih praksah, in sicer s hitrim napredkom pri prihodnjem zakonodajnem svežnju o povezovanju in nadzoru kapitalskih trgov;

(11) sprejmejo ukrepe za izvajanje priporočil Komisije iz leta 2025 o povečanju razpoložljivosti varčevalnih in naložbenih računov s poenostavljeno in ugodnejšo davčno obravnavo[15] (september 2025) ter o sistemih za sledenje pokojninam, informativnih straneh za pokojnine in samodejnem članstvu[16] (november 2025) ter priporočil iz sporočila o strategiji za finančno pismenost v EU iz leta 2025[17] (september 2025);

(12) sprejmejo vse potrebne ukrepe za uvedbo digitalnega eura, spodbujajo inovacije in konkurenco na trgu plačil ter zagotovijo nadaljnji širok dostop do centralnobančnega denarja in njegovo uporabnost v digitaliziranem gospodarstvu;

(13) spodbujajo mednarodno vlogo eura in si prizadevajo za nadaljnjo krepitev njegovega položaja v svetu, tudi z obravnavanjem ranljivosti v evropskih finančnih infrastrukturah;

(14) spremljajo tveganja za makrofinančno stabilnost, vključno s tistimi, ki izhajajo iz kakovosti sredstev, dinamike prevrednotenja ter izpostavljenosti, povezanih s podnebjem in okoljem, ter medsebojnih povezav med bankami in nebankami na osrednjih finančnih trgih in prek zasebnega financiranja; po potrebi okrepijo

[14] COM(2025) 124 final.
[15] C(2025) 6800 final.
[16] C(2025) 9300 final.
[17] COM(2025) 681 final.

regulativni in nadzorni okvir za sektor nebančnega finančnega posredništva, da se zagotovi učinkovito prepoznavanje in obvladovanje nastajajočih ranljivosti.

V Strasbourgu,

Za Svet
predsednik/predsednica